

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۳
مقدمه	۱۵
بخش اول: «تقابل مفاهیم "امنیت ملی" و "امنیت انسانی" در مذاکرات خلع سلاح و کنترل تسلیحات»	
درآمد	۲۹
فصل اول: پارامتر امنیت ملی، پارامتر غالب در معاهدات کنترل تسلیحات سنتی	۳۴
گفتار اول: نگرشی اجمالی بر تاریخچه، آیین کار و مشکلات و چالشهای "کنفرانس خلع سلاح"	۳۶
مبحث اول: تاریخچه تأسیس	۳۷
مبحث دوم: آیین کار	۳۸
گفتار دوم: ریشه یابی مشکلات و چالشها	۳۹
مبحث اول: رهیافت امنیت ملی: مانع اصلی بر سر راه خلع سلاح واقعی	۴۰
بند اول: مفهوم سنتی امنیت ملی	۴۰
بند دوم: تأثیر ملاحظات مربوط به امنیت ملی بر مذاکرات سنتی خلع سلاح	
در طول جنگ سرد	۴۵
مبحث دوم: آغاز عصر امنیت انسانی	۴۸
بند اول: مطالعات نوین امنیتی و گسترش تهدیدات امنیتی	۴۸
بند دوم: پایان جنگ سرد و ظهور مفهوم "امنیت انسانی"	۵۰
بند دوم: "امنیت انسانی" به مثابه راهی برای خروج از بن بست	۵۱
گفتار سوم: ظهور مفهوم "امنیت انسانی" در برخی معاهدات کنترل تسلیحات سنتی	۵۶
مبحث اول: معاهدات مربوط به ایجاد "مناطق عاری از سلاح‌های هسته ای"	۵۶
بند اول: معاهده تلاتلکو	۵۸
بند دوم: معاهده راروتنگا	۵۹
مبحث دوم: معاهدات منع نظامی سازی برخی مناطق غیر مسکونی	۵۹
بند اول: معاهده مربوط به قطب جنوبگان	۶۱
بند دوم: معاهده ماورای جو	۶۱
بند سوم: معاهده ماه	۶۲
مبحث سوم: ممنوعیت انجام آزمایش‌های هسته ای	۶۳

۶ □ تأثیر اصول حقوق بشردوستانه ی بین‌المللی...

- بند اول: تأثیر ملاحظات مربوط به امنیت انسانی در سیاستها و معاهدات
مربوط به آزمایش‌های هسته ای ۶۴
- الف: معاهده منع محدود آزمایش‌های هسته ای ۶۷
- ب: معاهده منع جامع آزمایش‌های هسته ای ۶۸
- بند دوم: توجه به ملاحظات زیست محیطی در رویه قضایی دیوان (با تکیه بر
قضایای آزمایش‌های هسته ای) ۶۹
- فصل دوم: حقوق بشردوستانه بین‌المللی: ابزاری برای کنترل تسلیحات ۷۱
- گفتار اول: سیر تاریخی قواعد کنترل تسلیحات ۷۳
- مبحث اول: دوران پیش از قرن نوزدهم ۷۴
- بند اول: تحدید تسلیحات در تمدن‌های باستان ۷۴
- بند دوم: دوران ظهور تئوری "جنگ محدود" ۷۴
- مبحث دوم: دوران پس از قرن نوزدهم ۷۷
- بند اول: حقوق لاهه ۷۷
- بند دوم: حقوق ژنو ۸۰
- گفتار دوم: اصول بنیادین حقوق بشردوستانه بین‌المللی ۸۱
- مبحث اول: اصل تفکیک ۸۲
- بند اول: ملاحظات کلی ۸۲
- بند دوم: اصل تفکیک در آئینه معاهدات بین‌المللی ۸۵
- بند سوم: ارتباط اصل تفکیک با موضوع "دقت" در هدف‌گیری ۸۶
- مبحث دوم: اصل عدم ایراد درد و رنج فوق‌العاده و غیر ضرور ۸۸
- بند اول: ملاحظات کلی ۸۸
- بند دوم: معیار جهت تشخیص درد و رنج غیر ضرور ۸۹
- مبحث سوم: اصل تناسب در حمله ۹۱
- بند اول: ملاحظات کلی ۹۱
- بند دوم: معیارهای تناسب ۹۳
- مبحث چهارم: ۹۴
- اصل منع وارد آوردن خسارت به محیط زیست در طول مخاصمه ۹۴
- بند اول: ملاحظات کلی ۹۴
- بند دوم: کنوانسیون ان. مُد ۹۷
- فصل سوم: « خلع سلاح بشردوستانه » ۹۹
- گفتار اول: کلیات ۱۰۰
- مبحث اول: حلقه‌های ارتباطی میان حقوق خلع سلاح و کنترل تسلیحات با
حقوق بشردوستانه بین‌المللی ۱۰۳

فهرست مطالب □ ۷

- بند اول: اشتراک موضوعی..... ۱۰۴
- بند دوم: اشتراک غایی..... ۱۰۵
- مبحث دوم: ویژگی‌های رهیافت خلع سلاح بشردوستانه..... ۱۰۶
- بند اول: توجه و تأکید ویژه بر مفهوم امنیت انسانی..... ۱۰۶
- بند دوم: پر رنگ شدن نقش جامعه مدنی و سازمان‌های غیر دولتی..... ۱۱۱
- بند سوم: توجه بیشتر به "چندجانبه گرایی" و "تنوع"..... ۱۱۴
- بند چهارم: توجه به مطالعه میدانی و جنبه‌های عملی خلع سلاح و کنترل تسلیحات..... ۱۱۶
- بند پنجم: توجه به سرعت عمل و نوآوری..... ۱۱۷
- گفتار دوم: معاهدات خلع سلاح بشر دوستانه: معاهدات ذو-وجهتین..... ۱۱۸
- مبحث اول: نگاه امنیتی: یادگار نظام سنتی کنترل تسلیحات..... ۱۱۹
- بند اول: قید کناره گیری از معاهدات..... ۱۲۰
- بند دوم: قید رهایی از برخی تعهدات مندرج در معاهده..... ۱۲۱
- مبحث دوم:..... ۱۲۲
- ضعف "نظام پایبندی": ویژگی به جا مانده از معاهدات حقوق بشردوستانه..... ۱۲۲
- بند اول: تعریف "نظام پایبندی" و اهمیت آن در معاهدات کنترل تسلیحات..... ۱۲۲
- بند دوم: تأثیر رهیافت خلع سلاح بشردوستانه بر "نظام پایبندی"..... ۱۲۵

بخش دوم: نمود عینی تأثیر ملاحظات بشردوستانه بر حقوق خلع سلاح و

- کنترل تسلیحات..... ۱۳۱
- درآمد..... ۱۳۳
- فصل اول: کنترل تسلیحات متعارف..... ۱۳۵
- گفتار اول: اصول بنیادین حقوق بشردوستانه به عنوان مبنای محدودیت..... ۱۳۹
- مبحث اول: سلاح‌های غیر قابل ردیابی توسط اشعه ایکس (موضوع پروتکل اول)..... ۱۴۰
- مبحث دوم: مین‌های زمینی، تله‌های انفجاری و سایر ابزارها (موضوع پروتکل دوم)..... ۱۴۲
- بند اول: تعریف مین..... ۱۴۲
- بند دوم: سابقه تاریخی استفاده از مین..... ۱۴۲
- بند سوم: منفعت نظامی مین‌ها در تقابل با "امنیت انسانی"..... ۱۴۴
- مبحث سوم: سلاح‌های آتش زا (موضوع پروتکل سوم)..... ۱۴۶
- مبحث چهارم: سلاح‌های لیزری کور کننده (موضوع پروتکل چهارم)..... ۱۴۸
- مبحث پنجم: بقایای انفجاری جنگ (موضوع پروتکل پنجم)..... ۱۵۰

۸ □ تأثیر اصول حقوق بشردوستانه ی بین المللی...

- بند اول: تعریف ۱۵۰
- بند دوم: تاریخچه مذاکرات ۱۵۱
- گفتار دوم: معاهدات مکمل کنوانسیون سلاح‌های متعارف ۱۵۴
- مبحث اول: پروسه اتاوا ۱۵۴
- بند اول: تاریخچه مذاکرات ۱۵۴
- بند دوم: نقش جامعه مدنی در پروسه اتاوا ۱۵۹
- مبحث دوم: پروسه اسلو ۱۶۰
- بند اول: بمب‌های خوشه ای، پیام آوران فقر و وحشت! ۱۶۰
- بند دوم: سیر تاریخی مذاکرات بین المللی برای ممنوعیت بمب‌های خوشه‌ای ۱۶۴
- بند سوم: کنوانسیون اسلو، گامی عمده برای توسعه حقوق بشردوستانه بین المللی ۱۶۶
- بند چهارم: حمایت از غیر نظامیان به مثابه هدف اصلی کنوانسیون ۱۶۷
- فصل دوم: کنترل تسلیحات کشتار جمعی ۱۷۱
- گفتار اول: تلاش‌های بین المللی در زمینه محدودیت سلاح‌های بیولوژیک و شیمیایی ۱۷۴
- مبحث اول: سلاح‌های بیولوژیک ۱۷۵
- بند اول: تلاش‌های بین المللی در راستای ایجاد محدودیت ۱۷۵
- بند دوم: کنوانسیون سلاح‌های بیولوژیک: معاهده خلع سلاح با اهدافی بشردوستانه ۱۷۸
- بند سوم: ماهیت امرانه قواعد محدودیت زا در زمینه سلاح‌های بیولوژیک ۱۸۱
- بند چهارم: ممنوعیت تسلیحات بیولوژیک، گامی در جهت ارتقای "امنیت انسانی" ۱۸۴
- بند پنجم: پیشرفت بیوتکنولوژی و مهندسی ژنتیک به مثابه تهدیدی برای امنیت انسانی ۱۸۵
- مبحث دوم: سلاح‌های شیمیایی ۱۸۹
- بند اول: تعریف سلاح‌های شیمیایی ۱۹۰
- بند دوم: محدودیت‌های حقوق لاهه در زمینه سلاح‌های شیمیایی ۱۹۱
- بند سوم: ملاحظات بشردوستانه سرعت بخش روند مذاکرات منع جامع سلاح‌های شیمیایی ۱۹۳
- بند چهارم: ارتباط کنوانسیون سلاح‌های شیمیایی و حقوق بشردوستانه بین المللی ۱۹۶
- گفتار دوم: خلع سلاح هسته ای ۱۹۹

مبحث اول: "امنیت دولت- محور"، پارامتر مقاومت کننده در برابر خلع سلاح کامل هسته ای.....	۲۰۴
بند اول: نقش پر رنگ سلاح هسته ای در سیاستگذاری های امنیتی دولتها:.....	۲۰۴
بند دوم: شکست رهیافت امنیت دولت- محور در نیل به خلع سلاح کامل هسته ای	۲۰۵
مبحث دوم: نقش کنترل تسلیحات هسته ای در ارتقای امنیت انسانی	۲۰۹
بند اول: سلاح هسته ای بزرگترین منبع تهدید امنیت انسانی.....	۲۰۹
بند دوم: سلاح هسته ای به مثابه تهدیدی برای حق حیات	۲۱۲
الف: نقض حق حیات: مبنای ممنوعیت کامل تسلیحات هسته ای	۲۱۲
ب: حقوق بشردوستانه بین الملل: چارچوبی برای تفسیر حق حیات در جنگ	۲۱۳
مبحث سوم: کنترل تسلیحات هسته ای به کمک اصول حقوق بشردوستانه بین المللی	۲۱۴
بند اول: ممنوعیت "استفاده" از سلاح های هسته ای: گام اولیه برای خلع سلاح	۲۱۴
بند دوم: مزیت اتخاذ رهیافت بشردوستانه در کنترل تسلیحات هسته ای.....	۲۱۷
بند سوم: اصول حقوق بشردوستانه منبع ایجاد محدودیت در استفاده از سلاح های هسته ای	۲۲۲
الف: حکومت اصول حقوق بشردوستانه بین المللی بر استفاده از سلاح هسته ای	۲۲۲
ب: قابلیت اعمال اصول حقوق بشردوستانه: رویا یا واقعیت؟.....	۲۲۵
مبحث چهارم: وضعیت "فقدان قاعده" و ارائه راهکار بشردوستانه برای حل آن.....	۲۲۷
بند اول: تعریف حقوقی وضعیت "فقدان قاعده"	۲۲۷
بند دوم: وضعیت "فقدان قاعده" در زمینه منع تسلیحات هسته ای (با تکیه بر رأی دیوان)	۲۲۹
بند سوم: حقوق بشردوستانه بین المللی: پرکننده خلاء های نظام حقوقی تسلیحات هسته ای	۲۳۴
فصل سوم: تحدید حاکمیت دولتها در تولید سلاح های جدید و تجارت اسلحه	۲۳۸
گفتار اول: سلاح های کوچک و سبک	۲۳۹
مبحث اول: اتخاذ رهیافت امنیت انسانی در کنترل تسلیحات کوچک و سبک	۲۴۱
بند اول: ویژگی های سلاح های کوچک و سبک	۲۴۱
بند دوم: ملاحظات بشردوستانه: عامل اصلی محدودیت	۲۴۴
مبحث دوم: تلاش های ملل متحد در زمینه کنترل سلاح های کوچک و سبک	۲۴۸

۱۰ □ تأثیر اصول حقوق بشردوستانه ی بین المللی...

- بند اول: ملاحظات کلی..... ۲۴۸
- بند دوم: نمایی کلی از تعهدات مندرج در "برنامه" ۲۴۹
- گفتار دوم: تأثیر اصول حقوق بشردوستانه در امر "انتقال تسلیحات متعارف" ۲۵۰
- مبحث اول: تحدید حاکمیت دولتها در امر انتقال تسلیحات ۲۵۱
- بند اول: ملاحظات کلی..... ۲۵۱
- بند دوم: قواعد معیار در زمینه انتقال تسلیحات(توصیه‌های کمیته بین‌المللی صلیب سرخ)..... ۲۵۴
- مبحث دوم: مسئولیت دولت و اشخاص در زمینه رعایت معیارهای بشردوستانه
- در انتقال تسلیحات ۲۵۶
- بند اول: مسئولیت دولت ۲۵۶
- بند دوم: مسئولیت کیفی فردی ۲۵۷
- گفتار سوم: بررسی سلاح‌های جدید از منظر اصول حقوق بشردوستانه بین‌المللی ۲۵۹
- مبحث اول: ملاحظات کلی ۲۶۰
- بند اول: مبنای حقوقی بررسی مشروعیت سلاح‌های جدید ۲۶۰
- بند دوم: تأثیر غیر مستقیم تعهد مندرج در ماده ۳۶ در امر تولید تسلیحات ۲۶۳
- بند سوم: رویه دولتها ۲۶۴
- الف: ایالات متحده آمریکا ۲۶۵
- ب: نروژ ۲۶۵
- مبحث دوم: آیین ارزیابی ۲۶۶
- بند اول: قواعد معیار در فرایند ارزیابی ۲۶۶
- الف: ممنوعیت سلاح‌هایی که موجب درد ورنج غیر ضرور و فوق العاده می‌شوند ۲۶۶
- ب: ممنوعیت سلاح‌هایی که دارای آثار قابل تفکیک هستند ۲۶۷
- ج: ممنوعیت سلاح‌هایی که دارای آثار منفی نسبت به محیط زیست هستند ۲۶۸
- بند دوم: منابع اطلاعاتی مرجع بازنگری ۲۶۸
- الف: اطلاعات ارسالی از سوی شرکت تولید کننده تسلیحات ۲۶۸
- ب: گزارش کارشناسان ۲۶۹
- ج: گزارش پزشکی ۲۶۹
- بند سوم: جایگاه حقوقی رأی مرجع بازنگری ۲۶۹

فرجام ۲۷۱

منابع و مأخذ ۲۷۹